

Posudek diplomové práce

Autorka práce : Mária Muková

Název práce: Generové stereotypy v mediích

Autorka diplomové práce uvádí, že již delší dobu je zaujata otázkami genderu, ke kterým byla inspirována mimo jiné i diskusemi o rovných příležitostech a rovnosti šancí, která je nyní aktuální v národní i mezinárodní politice.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a část výzkumnou, kde autorka zkoumá vědomosti a prekoncepty v oblasti genderové problematiky u školních žáků. Po stručném úvodu, kde je víceméně nutno hledat vymezení problému mezi řádky se dostáváme k vlastním kapitolám teoretické části, kterou představuje problematika feminismu a genderu z několika úhlů pohledu. Kapitola o feminismu je zpracována fundovaně s přihlédnutím k historickému vývoji, politickým, sociálním, strukturálním, psychologickým i technickým aspektům ovšem víceméně bez výraznějších prolnutí se světem medií. Kapitola o feminismu v Čechách je poměrně kusá a jistě by si zasloužovala více pozornosti, nejenom tzv. ženské hnutí předválečné, kdy asi nelze ještě mluvit o dnešní podobě feminismu, ale i přisvojení si ženské otázky ideologií lze těžko nechat na několika větách. Vyžadovalo by to např. více vysvětlit pokrok, emancipaci z tehdejšího hlediska a nyní. Další kapitola o genderu má podobné rysy jako kapitola o feminismu, tj. poměrně dobré vymezení a kategorizace a slabší spojení s teoriemi medií. Výjimku tvoří kapitola Media na s. 27, která však vychází převážně z jednoho zdroje de facto z kritické teorie frankfurtské školy. V dalších kapitolách jsou rozkategorizována media také na s. 37 následuje důležité prolnutí tematiky vlastních generových stereotypů v mediích, která jsou podrobněji pak vztažena k oblasti ženských a mužských časopisů, reklamě a internetu, případně filmu atd. Dále následuje vlastní projekt, pracovní hypotéza a výzkum na vzorku 31 žáků a žákyně ZŠ. Aktivita a hry lze označit za podnětné, lze jen upozornit na jejich citlivé zařazení, aby se nemohla v některých případech nezvrhla jako záminka k diskriminaci nebo až šikaně (viz. Život s nálepkou).

Výzkum potvrdil, že žáci mají ponětí o rovnosti, pojmy gender ani elita nedokážou přesně charakterizovat. Aby výzkum více splňoval požadavky zadání a tématu práce musel by být korelován vzhledem sledovanosti medií s genderovou tematikou, kde by se ukázalo kopírování nebo distance od nabízených postojů. Literatura a citace jsou na odpovídající úrovni, jazykové vyjadřování rovněž odpovídá nárokům. Osobně mi chybí, že se autorka více nezabývá uměleckou rovinou feminismu a také politickou korektností, která nyní většinu radikálnějších sociálních a politických hnutí zastřešuje. Gender podle mého mínění obsahuje také povědomí o vlastních právech a jejich vynutitelnost, dále přístup ke zdrojům a očekávané chování. Práce osciluje deskriptivním popisem a výzkumnou částí. Otázky prolnutí tematiky tj. mediálního vlivu zůstávají v některých případech v půli cesty, stejně jako podrobnější osvětlení vlivu stereotypu a vyjadřování, které nežádka přechází např. od volby jazykových prostředků ke kontrole vyjadřování a nakonec i myšlení a chování (i ve formě být in nebo veřejně anonymní ono se).

Otázky k diskusi: Je interpretován jeden typ chování (např. agresivní) u mužů nebo u žen odlišně nebo stejně? Dochází k přejímání „pravidel hry“ mezi pohlavími nebo i ženy hrají podle mužských pravidel? Chtějí ženy přejímat vzorce chování, které se jim nabízejí nebo to napodobují pod tlakem okolí? Nejsou brzdou feminismu i vrstevnice v ženských kolektivech? Jak media budují identitu současné dívky a chlapce?

Doporučuji k obhajobě a navrhuji velmi dobře

PhDr. Ivo Syříště Dr. Praha 6.5/2009